

Datum

29 maart 2024

Onderwerp

VNG-inbreng debat Circulair bouwen 3 april

Geachte woordvoerders bouwen en wonen van de vaste Kamercommissie IenW,

U heeft op 3 april uw commissiedebat Circulair bouwen. Graag wil de VNG u de volgende drie punten meegeven ten behoeve van het debat:

1. Heroverweeg insteek Milieuprestatie gebouwen (MPG)
2. Ontmoedig het toepassen van niet-circulaire (bouw)materialen
3. Toezicht en handhaving bij falen van de bescherming van de leefomgeving ligt bij het ministerie

1. Heroverweeg insteek Milieuprestatie gebouwen (MPG)

In de brief van minister van BZK, Normering circulair bouwen en standaardisatie, wordt gesproken over aanscherpingen in de MPG en dat hiertoe het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl) wordt aangeboden aan de Kamers voor de voorhangprocedure.

Met de aanscherping verwachten we meer discussie, tijd en menskracht omdat het nu wel degelijk consequenties gaat hebben

Ook voor gemeenten. Maar helaas is in het voortraject de VNG niet betrokken. Niet bij een 'breed samengestelde klankbordgroep'. Ook niet bij het lastenonderzoek. Uiteindelijk ligt de uitvoering deels bij de decentrale overheden, het moet wel uitvoerbaar zijn en er moet oog zijn voor de consequenties die dit gaat hebben.

Gemeenten steunen een aanscherping op milieuprestatie en we menen dat dit in veel gevallen mogelijk zou kunnen zijn.

Maar we maken ons zorgen na de vele kritische geluiden op de aanpassingen van de MPG.

Wij vragen aandacht voor:

- Biobased en houtbouw schijnen slechter uit de berekeningen te komen dan beton en staal.
- Kleinere wooneenheden worden steeds lastiger om rond te rekenen voor de bouw. Zorg daarom dat de bepalingsmethode MPG op een logische manier is afgestemd op de hoeveelheid noodzakelijk materiaal (gerelateerd aan oppervlak/volume) en objectief en in consensus is vastgesteld en ook rekening houdt met casco-bouw.

Daarnaast vragen wij u de minister het volgende te verzoeken:

- Sluit als Nederland aan bij de Europese koers en neem voorlopig alleen de verplichte milieu-impactcategorieën vanuit de EN-15804:A2 mee in het bepalen van de Milieu Prestatie Gebouwen.

- Zorg voor gedegen, wetenschappelijke onderbouwing voor de additionele milieu-impactcategorieën, zodat we deze op termijn verplicht kunnen stellen, zoals de EU ook van plan is.
- Zorg dat materiaal gebonden CO2 opslag in dezelfde bepalingsmethodiek gewaardeerd wordt op basis van wetenschappelijk onderbouwde calculatiemethodieken en in lijn met Het Nieuwe Normaal, zodat een volledig beeld van de milieu-impact van bouwmaterialen kan worden gewogen.

Optimale regelgeving kost tijd te lanceren, we moeten geen regelgeving krijgen met een remmende werking, geen gelijk speelveld in EU verband en te weinig draagvlak. Een pas op de plaats zou juist nu zeer verstandig zijn.

2. Ontmoedig het toepassen van niet-circulaire (bouw)materialen

Er zijn niet-circulaire materialen die worden toegepast in de bouw'. Enkele niet-circulaire toepassingen staan regelmatig negatief in de (media)aandacht. Denk in de bouw dan aan gespoten PUR schuim (anders dan vlokken of korrels die wel weer in theorie hergebruikt kunnen worden) en immobilisaat in funderingen, regelmatig toegepast bij bijvoorbeeld distributiecentra met extra dikke funderingen. In de grond-, weg- en waterbouw (GWW) worden regelmatig bodemmassen en/of staalslakken als 'bouwstof' toegepast, maar heeft geen circulair profiel.

Wij vragen u de minister van IenW te vragen naar een duidelijk tijdpad om deze stoffen in de toekomst in te perken/te ontmoedigen en/of het eventueel verbieden ervan te verkennen en hoe hierin de Europese regels zijn en/of zullen gaan worden. Asbesttoepassingen zijn eerder ook al verboden in de jaren 80/90.

3. Toezicht en handhaving bij falen van de bescherming van de leefomgeving ligt bij het ministerie

De VNG vindt dat de systeemverantwoordelijkheid voor de leefomgeving primair bij het ministerie van IenW ligt. Als in Nederland dit soort 'restafvalproducten' het etiket 'grondstof' krijgen moeten we opletten. In de praktijk zien de gemeenten de gevolgen.

Regelmatig zijn er voorbeelden dat het toepassen van dit soort reststoffen kan resulteren in milieuschade en een negatief effect heeft op het grondwater. Dan worden gemeenten erop aangesproken terwijl wij vinden dat dat het stelsel niet goed genoeg functioneert.

- Mochten niet-circulaire materialen in de bouw en GWW *vooral* nog wel worden toegepast, dan vragen wij u om het ministerie aan te laten geven, hoe zij het systeem sluitend denkt te krijgen en welke waarde de certificatie van die 'grondstoffen' heeft in de praktijk en of het ministerie de toezicht en handhaving zelf dan ook afdoende heeft ingeregeld.

Specifieke punten zijn:

- De toezicht en handhaving moet zijn gebaseerd op duidelijke juridische kaders. Bij circulair bouwen zijn ze in onvoldoende mate beschikbaar.
- Bij een initiatief van 'afval naar grondstof' moet er oog zijn voor de uitvoering van de Vergunningverlening, Toezicht en Handhavingstaak en de uitvoerbaarheid én de lasten die dit van gemeenten gaan vragen.